

Stenungsunds
kommun

Närvaroplan för grundskola/grundsärskola

Barn och elevhälsan

Typ av dokument Rutiner	Beslutat av Enhetschef Barn- och elevhälsan	Beslutsdatum 2013-12-11	Diarienummer
Dokumentägare Enhetschef Barn- och elevhälsan	Giltighetstid 2019-03-01	Framtagen av Rektorsgruppen grundskola	Reviderad 2017-06-01

Gemensamma rutiner för att främja närvaro samt att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro.

Varför en handlingsplan?

Frånvaro från skolan kan vara ett tecken på att något inte står rätt till. Det är viktigt att vara uppmärksam och reagera snabbt om en elev har problematisk frånvaro. Med problematisk frånvaro menas att elevens frånvaro riskerar att ha negativ inverkan på elevens utveckling mot utbildningens mål. Med utbildningens mål avses såväl kunskapsmålen som de sociala målen för utbildningen. Det här innefattar all frånvaro, det vill säga både giltig och ogiltig frånvaro samt sammanhängande och upprepad frånvaro.

Denna handlingsplans syfte är att främja närvaro och tidigt upptäcka frånvaro i grundskolan och grundsärskolan i Stenungsunds kommun. Målet är att fånga upp elever som är borta från skolan och snabbt kunna kartlägga orsaken till frånvaron för att kunna sätta in adekvata åtgärder.

Tidiga insatser är viktiga, då har skolans personal och föräldrar möjlighet att upptäcka och hantera eventuella problem i ett tidigt stadium.

Alla barn och ungdomar har rätt till utbildning. För att garantera den rätten gäller skolplikt.

”Alla skolpliktiga barn har en ovillkorlig rätt att få tillgång till utbildning. För att inga barn ska gå miste om denna rättighet innehåller skollagen (2010:800) bestämmelser om skyldigheter för kommunerna att se till att alla barn får föreskriven utbildning. Ansvar för att se till att skolpliktiga barn fullgör sin skolgång delas mellan hemkommunen och barnets vårdnadshavare.

I Stenungsunds kommun definierar vi frånvaro som *kan* vara problematisk där eleven:

- har varit sammanhängande frånvarande i minst två veckor (också anmäld frånvaro)
- har varit ogiltigt frånvarande under fem tillfällen
- uppvisar varningssignaler eller riskfaktorer för frånvaro, till exempel en elevs frånvaro börjar bilda ett mönster

I Stenungsunds kommun finns en grupp som arbetar med att bevaka och sprida kunskap inom området att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro. Denna grupp har gått under benämningen ELOF (Elever med lång oroande frånvaro). Från och med ht17 benämner vi denna grupp *Närvarogrupp* i syfte att fokusera på Nivå 1 och 2 det vill säga det förebyggande och upptäckande arbetet. I Närvarogruppen har under läsåret 2016 - 2017 ingått enhetschef för barn- och elevhälsan, psykolog, specialpedagog och kurator.

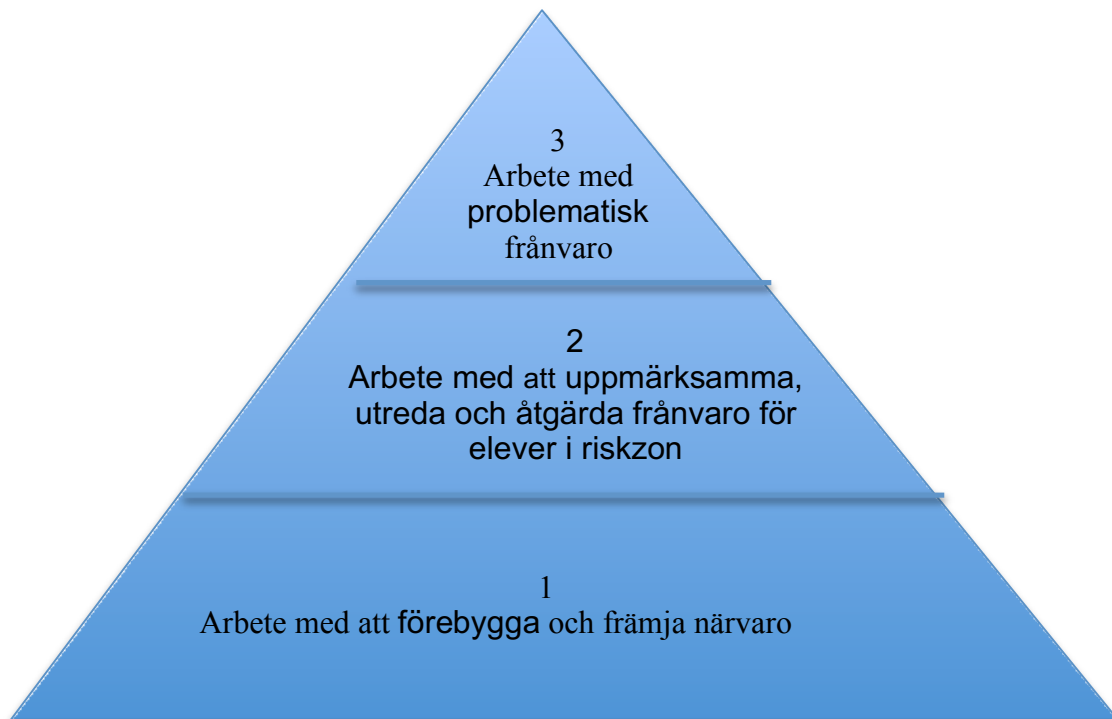
Arbete på tre nivåer

Denna handlingsplan utgår ifrån ett arbete på tre nivåer.

Nivå 1 - Arbete med att förebygga och främja närvaro

Nivå 2 - Arbete med att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro för elever i riskzon.

Nivå 3 - Arbete med etablerad, problematisk frånvaro hos elever.

Handlingsplanen innehåller arbetsgång för skolor i arbetet med att förebygga och åtgärda problematisk skolfrånvaro samt rutiner för skolpliktsbevakning.

Anmälningsskyldighet

De insatser som föreslås i denna plan eller andra insatser som görs på skolan framtar inte skolan *anmälningsskyldighet till socialtjänsten*. Anmälan **ska** göras om oro för eleven finns.

Förebygga och upptäcka

Förebyggande och främjande arbete (nivå 1)

- Arbeta för en trygg och tillgänglig pedagogisk, social och fysisk skolmiljö.
- Flera studier visar att framförallt lärares bemötande har betydelse för elevens självuppfattning och ambitioner. Relationsbyggande med lärare och skolkamrater är betydande. Att eleven känner sig *saknad* vid frånvaro är viktigt för en kontinuerlig skolgång.
- Skolan har enligt skollagen skyldighet att ge stöd till elever som behöver det. En snabb reaktion från lärare och vårdnadshavare ökar möjligheten att ge de stöd eleven behöver.
- Ett fungerande frånvarosystem där avvikelser och mönster tidigt blir synliga och kända.

Vårdnadshavare anmäler frånvaro till skolan innan skolstart. Lärare registrerar frånvaro i Skola24. Vid oanmäld frånvaro kontaktar skolan vårdnadshavare snarast under dagen, i åk F-6 sker detta före kl. 10:00.

- Vid fjärde tillfället oanmäld frånvaro eller vid annan frånvaro som oroar läraren har läraren ett samtal med eleven. Därefter kallas vårdnadshavare till ett möte (se bil.1,2).
- En gång per månad går mentor/klassföreståndare och arbetslag igenom frånvaron hos sina elever. Problematisk frånvaro analyseras och rapporteras till EHT. Exempel på varningssignaler skulle kunna vara:
 - En elevs frånvaro börjar bilda ett mönster, t.ex. ”alltid måndagar” eller ”alltid idrottsdagar eller friluftsdagar
 - En elev är frånvarande utan att vara frånvaroanmäld eller ledig.
 - En elev blir borta ovanligt länge i samband med sjukdom.
 - En elev är ofta sjuk, men sjukdomsbilden är diffus. Det kan handla om magont och huvudvärk.
 - En elev kommer ofta för sent, eller vill gå hem under skoldagen.
 - Föräldrar signalerar att de har svårt att få iväg sitt barn på morgnarna.
 - Tidiga tecken på frånvaro i den frivilliga sexårsverksamheten.
- Två gånger per läsår rapporterar skolan till verksamhetschef gällande problematisk frånvaro; v 47 och v 19.

Elever i riskzon (nivå 2)

- EHT gör en plan för kartläggning *ihop med* klassföreståndare/mentor i syfte att finna orsaker till elevens frånvaro. Forskning visar att skolan tenderar att utgå från för få aspekter i kartläggning och åtgärder. Ett bredare angreppssätt är angeläget där man beaktar både medicinska, sociala och pedagogiska faktorer (se *bilaga 1-4*).
- Utifrån kartläggningen görs sedan en handlingsplan/åtgärdsprogram ihop med vårdnadshavare och elev. Ett gemensamt arbete påbörjas i syfte att undanröja hinder och öka skolnärvaro.
- Möten och utvärderingar genomförs. Om ingen positiv förändring sker lyfts ärendet efter beslut i EHT till nivå 3 och rektor ansöker om vidare insatser.

Elever med etablerad problematisk frånvaro (nivå 3)

Om ingen positiv förändring sker lyfts ärendet till nivå 3 och rektor ansöker om vidare samordnade insatser som t.ex. Västbas, Västbus, SKIFO och SSPF (se definition i bilaga).

Arbetsgång vid problematisk skolfrånvaro

Ogiltig frånvaro

Anmäld frånvaro

Frånvaro registreras i skola 24 direkt i anslutning till lektion av undervisande lärare.

Ogiltig frånvaro meddelas vårdnadshavare snarast samma dag via telefon eller mail. Klassföreståndare har ett samtal med eleven .

Klassföreståndare kontaktar hemmet även vid anmäld frånvaro. Uppmärksammar och saknar!

Vid fjärde tillfället ogiltig frånvaro kallar klassföreståndare elev och föräldrar på möte. Följer upp inom 2

Klassföreståndare ser över elevers närvaro på skola 24 var fjärde vecka, för att upptäcka oroande frånvaro.

Vid oroande frånvaro kallar klassföreståndare elev och föräldrar på möte. Följer upp inom 2 veckor.

Vid fortsatt problematisk frånvaro lyfts ärendet i arbetslaget. Arbetslaget gör en analys och klassföreståndare lyfter till EHT.

EHT gör en plan för kartläggning; viktigt att beakta medicinska, sociala och pedagogiska faktorer. Utifrån detta görs sedan en handlingsplan ihop med föräldrar och elev.

Möten och utvärderingar genomförs.

Om ingen positiv förändring sker lyfts ärendet till nivå 3 och rektor ansöker om vidare insatser.

Rutiner för skolpliktsbevakning- huvudman

Ansvarig klassföreståndare ser över elevers närvaro i Skola24 var fjärde vecka för att upptäcka problematisk frånvaro.

Problematisks frånvaro arbetas med enligt ovan beskrivna rutiner och analyseras i arbetslaget. EHT kopplas in enligt plan.

Rektor samlar regelbundet in frånvarostatistik på skolnivå .
En gång per termin skickar rektor in statistik över elever med frånvaro överstigande 50% **eller** som på annat sätt bedöms som allvarlig .
Skickas till verksamhetschef : v 47 och v 19.

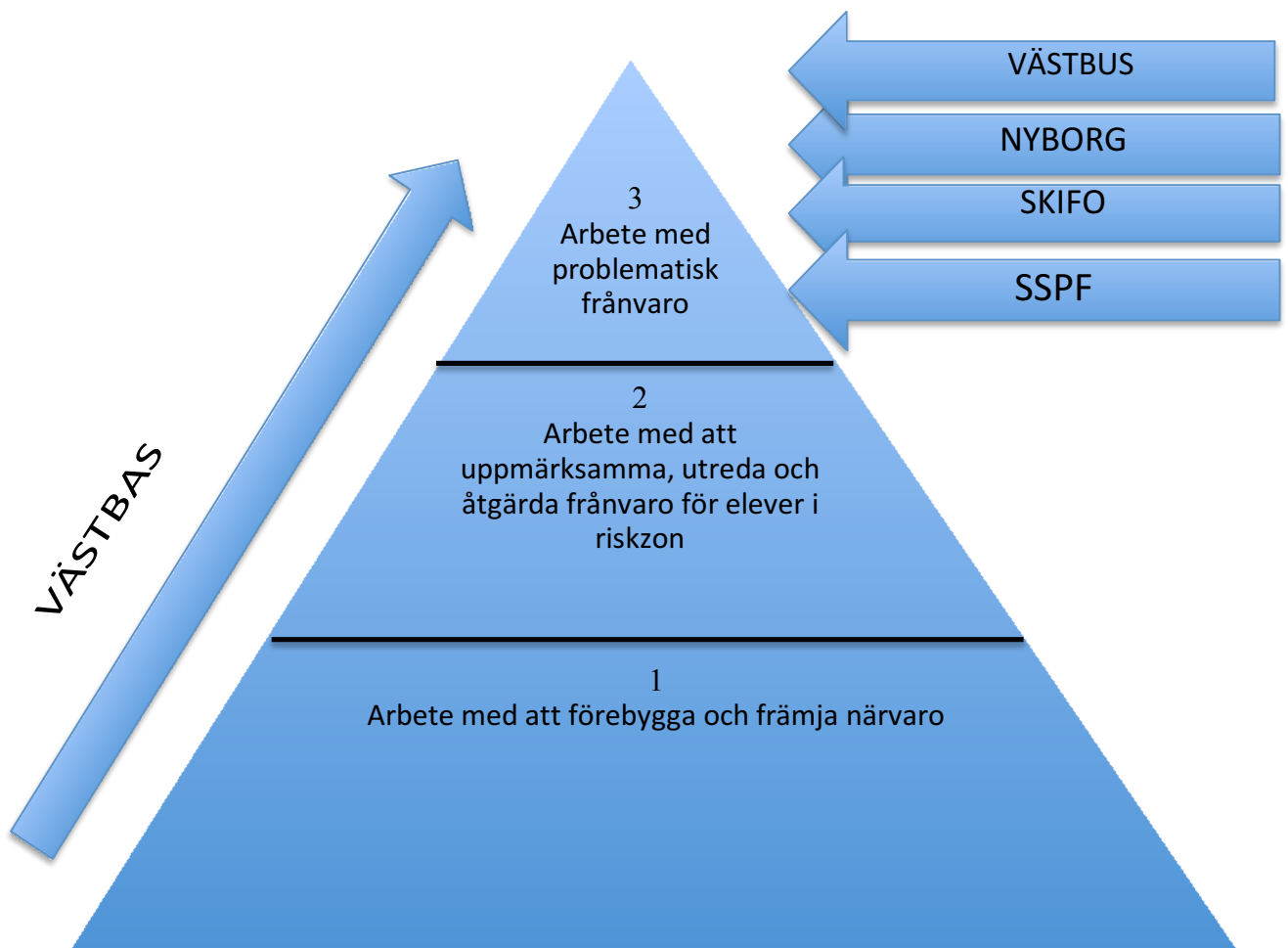

Verksamhetschef följer systematiskt upp frånvaro en gång per termin och skola, i syfte att få en samlad bild av skolfrånvaro.

Verksamhetschef ansvarar för att redovisa allvarlig problematisk skolfrånvaro en gång per år till huvudman.

Oro för frånvaro kvarstår -nivå 3- Samordnade insatser

Skolan har anmälningsskyldighet till socialtjänsten. Anmälan ska göras om *oro* för elev finns. Detta ska göras parallellt med rutinerna i handlingsplanen.

Bilagor och länkar

Bilagor:

Bilaga 1	Stödfrågor till pedagoger vid samtal med elev
Bilaga 2	Stödfrågor för pedagoger vid möte med föräldrar
Bilaga 3	Stödfrågor till skolkurator inför skolsocialkartläggning vid problematisk frånvaro
Bilaga 4	Stödfrågor till Skolsköterskor inför medicinsk kartläggning vid problematisk frånvaro
Bilaga 5	Stödfrågor inför pedagogisk kartläggning vid problematisk frånvaro
Bilaga 6	Utredning och pedagogisk bedömning av en elevs behov av särskilt stöd
Bilaga 7	Beskrivning av samordnande insatser

Länkar: <http://wordpress.aspeflo.se/wp-content/uploads/2015/04/Skola-Elev-Plan-kartläggning.pdf>)

Bilaga 1: Stödfrågor till pedagoger vid samtal med elev

Frågor/områden som diskuteras i samtalet med eleven som varit frånvarande

1. Hur kommer det sig att du var frånvarande? Vem var du med? Vart var du? Vad gjorde du/ni när du var borta? Vet dina föräldrar att du varit frånvarande? Vad sa de då/deras reaktion?
2. Hur upplever du din situation i skolan, pedagogiskt och socialt? (skolarbete, vad har fungerat/fungerar idag, svårigheter, orsak till frånvaron, relation/samspel med skolpersonal och elever under lektioner och raster, kompisar)
3. Hur mår du?
(självförtroende, självkänsla, stress, sömn, mat, framtidsbild, fysiskt mående)
4. Hur ser din hem- och fritidssituation ut?
Är det något hemma/på fritiden som påverkar din närvaro (frånvaro)?
5. Vad tycker du att du behöver för stöd för att frånvaro skall bli närvaro?
(vad kan skolan göra, du själv, föräldrarna)

Bilaga 2: Stödfrågor för pedagoger vid möte med föräldrar

Frågor/områden som diskuteras i mötet med föräldrarna till eleven som varit frånvarande

1. Orsaker till barnets skolfrånvaro? (föräldrarnas förklaring) Föräldrarnas tankar om frånvaron? Oro? Vad säger eleven hemma om skolan?
2. Har det funnits tidigare problematisk skolfrånvaro?
3. Fungerar kommunikation/information med skolan och klassföreståndare eller önskar ni att något förbättras/förändras?
4. Hur funkar det med sömn/mat?
5. Vad gör barnet/eleven när det är hemma från skolan?
6. Har något hänt den senaste tiden som kan ha betydelse för barnets mående och frånvaro?
7. Hur går vi vidare? Önskar ni stöd/insatser? Möte? Koppla in elevhälsa?

Bilaga 3: Stödfrågor till skolkurator inför skolsocialkartläggning vid problematisk frånvaro

Efter samtalet sammanställer kuratorn det som framkommit i samtal med elev och föräldrar. Viktigt att informera elev och föräldrar om vad kartläggningen ska användas till och vilka (föräldrar, rektor, lärare eller annan berörd skolpersonal) som kommer att kunna ta del av kartläggningen.

1. Hur upplever eleven/föräldrarna situationen i skolan, pedagogiskt och socialt?

- Vilka är orsakerna till frånvaron? Vad gör eleven när hen är frånvarande? Är eleven ensam eller vilka är hen med?
- Vad i skolarbetet har fungerat/fungerar idag?
- Vilka svårigheter finns i skolan/hemma?
- Hur ser relationerna och samspelet till skolpersonalen och andra elever ut på raster och lektioner? Kompisrelationer?
- Skattningsskalor med olika ämnen? Favoritämne? Ämne(n) som upplevs som svåra?
- Får eleven det stöd hen behöver?

2. Hur mår eleven känslomässigt och fysiskt?

Självkänsla, självförtroende, identitet, stress, sömn, mat, framtidsbild, magont och huvudvärk.

3. Hur ser elevens hem -och fritidssituation ut?

Familjebild, hemförhållanden, nätverk och fritid.

4. Vad tycker eleven/föräldrarna att eleven behöver för stöd för att frånvaro ska bli närvaro?

- Vad kan skolan göra? Vad behöver förändras?
- Vem kan eleven vända sig till vid behov på skolan?
- Vad kan eleven själv göra?
- Vad kan föräldrarna göra?

Bilaga 4 : Stödfrågor till Skolsköterskor inför medicinsk kartläggning vid problematisk frånvaro

Efter samtalet sammanställer skolsköterskan det som framkommit i samtal med elev och föräldrar. Viktigt att informera elev och föräldrar om vad kartläggningen ska användas till och vilka (föräldrar, rektor, lärare eller annan berörd skolpersonal) som kommer att kunna ta del av kartläggningen.

1. Orsaker till frånvaron?
2. Sjukdom?
3. Läkarbesök?
4. Äter frukost?
5. Äter i skolan?
6. Äter middag?
7. Sover tillräckligt?
8. Fritidsaktiviteter?
9. Trivsel i skolan?
10. Kompisrelationer?
11. Svårigheter med skolarbetet?
12. Hemförhållanden?

Bilaga 5. Stödfrågor inför pedagogisk kartläggning vid problematisk frånvaro

Kartläggning av elevs behov görs av:

Berörd/berörda Arbetslag/Mentor/klasslärare/förskollärare/fritidspedagog

Datum: Namn elev: Klass: Personnummer: Modersmål:	
Syftet med Kartläggningen (specificera vad det är en kartläggning /utredning kan hjälpa till med, vad det är vi söker svar på?)	
Beroende på frågeställning - Besvara frågorna på Grupp-, och Individnivå (ta hjälp av de stödfrågor som passar frågeställningen.	
Klassen/ fritidsgruppen: Hur är gruppen sammansatt? Beskriv gruppens klimat. Hur bemöts eleven av resten av gruppen? Beskriv din/Er relation till eleven. Övrigt av intresse för kartläggningen:	

<p>Eleven (beskrivning) Vad utmärker situationer där elevens lärande fungerar? (ämnen, tid på dagen, metoder, gruppstorlek, annat) Vad utmärker situationer där elevens lärande inte fungerar? Vilka är elevens starka sidor? Hur reagerar eleven på krav och eller när hon/han inte kan få sin vilja igenom? Hur reagerar eleven på förändringar resp. övergångar? Hur ser elevens sociala relationer ut? Självkänsla/självförtroende? Hur tar eleven sig an en uppgift/en utmaning? övrigt viktigt:</p>	
<p>Gjorda anpassningar: Vilka anpassningar har gjorts hittills? hur har de fungerat? (i klassen, för eleven) Har eleven något kompensatoriskt hjälpmedel?</p>	
<p>Elevens upplevelse: Vid utvecklingssamtal, mentorssamtal eller andra samtal med elev har följande framkommit:</p> <p>Hur beskriver eleven sin skolsituation? När fungerar det bra/inte bra? Vid vilka arbetsätt? Vad upplever eleven sig ha för behov? Vilken framtidsbild har eleven? Annat viktigt?</p>	

<p>Vårdnadshavares beskrivning Utifrån utvecklingssamtal, telefonsamtal eller vid andra tillfällen har följande framkommit: Hur ser vårdnadshavare på barnets skolsituation? (stämmer deras bild med skolans?) vilka behov anser de att barnet har? Hur skulle man önska att behov organiseras? Hur kan skola och hem samverka?</p>	
<p>Analys (egna reflektioner) Finns det arbetsformer, arbetssätt som är stödjande för barnet/eleven? Bedömer du/ni att eleven inte, just nu, kan nå målen i något/några ämnen? Vilket/vilka? Bedömer du/ni att eleven inte når mål från andra delar av läroplanen? vilka? Vilka insatser behövs för att eleven ska kunna nå kunskapskraven eller andra delar av läroplanen? Vilket stöd finns inom arbetslag? vilka övriga insatser är motiverade? Finns behov av ytterligare/fördjupad utredning?</p>	
<p>Övrigt:</p>	

Bilaga 6. Utredning och pedagogisk bedömning av en elevs behov av särskilt stöd

Elevens namn:	Personnummer:
Skola:	Skolform:
Klass:	Klassföreståndare/mentor:
Rektor:	
Fritidsplacering:	Ansvarig fritidspedagog:
Ansvarig för utredningen:	Befattning:
Utredningsperiod: ååmm	

Syfte och frågeställningar

--

Andra gjorda utredningar

--

Metod/underlag för kartläggning

Beskriv vilka som medverkat i utredningen samt vilka metoder som använts

--

Kartläggning

Beskriv elevens skolsituation i olika lärmiljöer inom verksamheten, utifrån den kartläggning som har gjorts

--

Pedagogisk bedömning

Beskriv elevens behov av särskilt stöd i olika lärmiljöer inom verksamheten. Om eleven inte bedöms vara i behov av särskilt stöd anges att behovet kan tillgodoses genom förändringar i organisationen eller genom extra anpassningar.

--

Ort och datum

Underskrift ansvarig för utredningen

Bilaga 7. Beskrivning av samordnande insatser

Samordnande insatser kring elever med lång och oroande frånvaro följer rutiner för samverkan i Stenungsunds kommun. Nedan beskrivs dessa samverkansformer i korthet.

Västbas:

Västbas är en nätverksmodell för barn och unga och deras familjer, samt deras nätverk såväl det privata som det professionella. Västbasmöte vill ge en arena för samverkan och samsyn som skall möjliggöra att samhällets resurser kan ställas till förfogande för barn och unga och deras familjer, utifrån synsättet att detta är vårt gemensamma ansvar. Alla som finns i barnets eller den unges närhet kan kontakta centrala barn- och elevhälsan. Det kan ex. vara föräldrar, förskola, skola, fritid, socialtjänst, habilitering, BUP eller polis. Alla kan ta initiativ till samverkan i form av nätverksmöte och utgångspunkten är att familjen är med i processen.

Skifo:

Ungdomar med oroande hög skolfrånvaro lyfts i Skifo-teamet. Teamet består av en familjebehandlare, en socialpedagog och en pedagog. Tillsammans med chef barn-och elevhälsa och enhetschef inom IFO kommer teamet ihop med familj fram till samordnade insatser runt ungdomen. Beslutet grundar sig på samverkan med elevhälsoteamen/pedagoger på ungdomarnas grundskolor.

Västbus:

Västbus är en överenskommelse om samverkan för barn och unga 0-20 år med sammansatt psykisk, psykiatrisk och social problematik. Västbus handlar om att skapa en gemensam samsyn och att mötas över verksamhetsgränser både generellt och kring enskilda barn och unga i behov av stöd. Barn/ungdomar med oroande hög skolfrånvaro kan lyftas i den lokala västbusgruppen när inte tillräckliga insatser hittats i de ovanstående samverkansformerna. I den lokala västbusgruppen ingår chefer för Barn- och elevhälsan, IFO och BUP. Till Västbusmötet bjuds, utöver vårdnadshavarna, bärare av ärendet in. Det kan vara rektor, elevhälsopersonal, mentorer, klasslärare samt vid behov habiliteringen eller BUM.

SSPF

I de fall man även misstänker någon form av kriminalitet hos den unge finns en SSPF-grupp. SSPF gruppen består av representanter för skola, socialtjänst, polis och fritid. För att underlätta arbetet och undanröja sekretessen bör vårdnadshavare gett sitt medgivande till att ta upp den unge. I annat fall kommer det hanteras som en anmälan till polis och/eller socialtjänst.

Länkar

- Som ett verktyg för kartläggning se <http://wordpress.aspeflo.se/wp-content/uploads/2015/04/Skola-Elev-Plan-kartläggning.pdf>)